

HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

PROGRAM RADA 2016.

prosinac, 2015.

SMJERNICE REPERTOARA HRVATSKE DRAME

Kazalište kao živi mehanizam u svoju produkciju treba uključiti ono što se događa u stvarnosti u kojoj nastaje, ali i ono što kao dio te stvarnosti samo proizvodi. Upravo krutost kazališnih programa, nespremnost da budu živa refleksija, društveno zrcalo koje odražavajuću ravnost svoje plohe može pretvoriti u konkavnost kojom prikazivano udomljuje ili konveksnost kojom iz društvenog prostora određene pojave istiskuje, prvi su simptomi odumiranja kazališta, njegova pretvaranja u muzej u kojem se konzervira nacionalna kultura, visoka umjetnost ili, da citiramo Krležu, "hrvatska književna laž".

U prvoj sezoni Hrvatska je drama uzburkala čašicu nacionalnog (nacionalističkog?) kazališnog samoljublja, te pokazala da teatar nije samo ono što gledamo na pozornici, nego način na koji gledamo općenito. Bardovim riječima, "All the world's a stage" (makar je u domaćem kontekstu taj svijet još uvijek ravna ploča domaće provincijalnosti s koje se, ne igra li se u taktu njezine isto tako provincijalne muzike, lako padne ili bude gurnut).

Dakle, ta činjenica, u kojoj se kazalište bori da njegov postane cijeli svijet, "stručnoj" se domaćoj javnosti uvelike nije svidjela jer je u tom iskrivljenom ogledalu vidjelo realne dimenzije svog kazališnog liliputanizma, pa je zdušno krenula u razbijanje slike - kao da je slici ogledalo krivo. "Stručnoj" javnosti se u lomljenju zrcala pridružila i ona koja u kazalište ne ide, ali joj itekako smeta kad kazalište izađe iz sebe.

Upravo različiti pokušaji da nas se ograniči u onome što bi i kako trebali govoriti odredili su i modificirali nastavak našeg djelovanja. Nasušna potreba da teatar (p)ostane prostor u kojem se brane neka temeljna prava rodio je i moto sezone 2015/16, citat iz Ustava Republike Hrvatske: "Jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli."

U tom kontekstu dva naslova u Hrvatskoj drami ("Majstor i Margarita", te "Estetika otpora") tematiziraju upravo borbu za slobodu mišljenja koje se ne uklapa u dominantne ideološke matrice. Nastala u vremenskoj razlici od skoro pola stoljeća, ova dva romana govore o dva različita totalitarna sustava koja jednakom predanošću zatiru mišljenja koje izlaze van službeno propisanih istina. Bernhardtova drama "Pred mirovinom" funkcionira kao sinteza ta dva totalitarizma, prokazujući fašizam inherentan građanskom društvu, onaj koji tinja ispod njegove demokratske obrazine i tako se lako rasplamsava. Albeejev klasik "Tko se boji Virginije Woolf?" sužava fokus na osnovnu društvenu ćeliju, najzaslužniju za reprodukciju osnovnih socijalnih vrijednosti. I na kraju, "Blu Dipinto Di Blu", glazbena komedija, pokušaj je ignoriranja društvenog realiteta upravo kroz njegovu spektakularizaciju.

PREMIJERE U 2016.

Thomas Bernhard

PRED MIROVINOM

Redateljica: Morana Novosel

Premijera: 6. 2. 2016.

Edward Albee

TKO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?

Redateljica: Nada Kokotović

Premijera: 18. 3. 2016.

Mihail Bulgakov

MAJSTOR I MARGARITA

Peter Weiss

ESTETIKA OTPORA

Redatelj: Oliver Frljić

Koprodukcija s Talijanskom dramom

Carlo Tolazzi

BLU DIPINTO DI BLU

Redateljica: Mojca Horvat

REPRIZE U 2016.

Geogre Orwell

ŽIVOTINJSKA FARMA

Redatelj: Andraš Urban

Miroslav Krleža

HRVATSKA RAPSODIJA

Redatelj: Sebastijan Horvat

Vedrana Rudan

KURVA

Redatelj: Zijah Sokolović

Oliver Frljić & Marin Blažević:

TRILOGIJA O HRVATSKOM FAŠIZMU

Redatelj: Oliver Frljić

Olja Lozica:

VINCENT

Redateljica: Olja Lozica

Elvia Nacinovich:

PINOCCHIO?

Redateljica: Elvia Nacinovich

Oliver Frljić
KOMPLEKS RISTIĆ
Režija: Oliver Frljić

PREMIJERE

Thomas Bernhard
PRED MIROVINOM
Redateljica: Morana Novosel
Premijera: 6. 2. 2016.

Rudolf Höller bivši je nacistički časnik koji je uspio izbjeći suđenje, te se pod lažnim imenom ponovno vratiti na svoju prijeratnu sudačku funkciju. Iako pred mirovinom, ni on ni njegove sestre nikada nisu zaboravili tko su i što su, te čekaju dan kada će to moći ponovno obznaniti svijetu. Do tada u tajnosti svake godine slave Himmlerov rođendan. Taj događaj osnova je i povod Bernhardovom razotkrivanju naličja građanskog društva, pri kojem jednako optužuje one koji fašistička stremljenja perpetuiraju, kao i one koji o tome šutke svjedoče. Drama "Pred mirovinom" postaje izrazito aktualna u trenutku u kojem znatan broj evropskih zemalja, uključujući i Hrvatsku, relativizira fašističke zločine i vrednote antifašističke borbe.

Redateljica Morana Novosel pobijedila je na Natječaju za mlade autore koji smo organizirali prošle sezone. Uz elaboraciju redateljsko-dramaturškog koncepta, sudionici su isti morali demonstrirati i kroz praktični rad s glumcima. Upravo zaokruženost koncepta i zrelost njegove provedbe izdvojili su ovaj projekt i njezinu autoricu, te joj dali priliku da Bernhardovu dramu realizira u profesionalnoj produkciji i prikaže u okviru naše sezone 2015/16.

Edward Albee
TKO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?
Redateljica: Nada Kokotović
Premijera: 18. 3. 2016.

Dramski klasik "Tko se boji Virginije Woolf?" bavi se potisnutim frustracijama i raspadom odnosa Marthe i Georgea, sredovječnog bračnog para. George je profesor povijesti, a Martha kćerka predsjednika koledža. Ona mu, nakon povratka sa zabave, otkriva da je pozvala na piće mladi par koji je upoznala te večeri. Uskoro se pojavljuju Nick, profesor biologije, i njegova supruga Honey. Pred njima se društvene maske koje skrivaju jedan razrušen odnos polako otapaju i otkrivaju duboke psihičke ožiljke. U nezaboravnoj filmskoj adaptaciji ove drame nastupali su Richard Burton i Elizabeth Taylor, a mi ćemo riječkoj publici predstaviti dvoje izuzetnih umjetnika, ikone jugoslovenskog filma i teatra - Miru Furlan i Radka Poliča.

Mihail Bulgakov
MAJSTOR I MARGARITA
redatelj/ica će biti naknadno određen/a

Roman Mihaila Bulgakova u jednom je sloju polemika sa socrealizmom kao umjetničkom doktrinom inauguriranom najprije u Sovjetskom Savezu, a zatim i u ostalim zemljama Istočnog bloka. Od zahtjeva Lunčarskog iz 1906. za stvaranjem *proleterskog realizam*, preko *socijalističkog realizma* Ivana Gronsog, predsjednika komiteta Saveza sovjetskih pisaca, pa do Kongresa sovjetskih pisaca iz 1934., kada je postao službeni umjetnički pravac, socrealizam je mutirao u jedino prihvatljivu umjetničku formu, snažno brišući nasljeđe sovjetske avangarde i predstavljajući dodatni instrument "zasužnjavanja uma", kako bi se mogao parafrazirati naslov čuvene Miloševe knjige.

U vremenu totalitarizma permisivnosti, Bulgakovljev roman se otvara novim čitanjima i scenskim interpretacijama. Stari centri moći su nestali, ideološki okviru su se promijenili, ali umjetnost, ukoliko je doista dostojana tog imena, još uvijek ostaje prostor mobilizacije represivnih potencijala društva, u što smo se u protekloj godini mogli i sami uvjeriti. Prešutno prihvaćene umjetničke doktrine i danas određuju društveno prihvatljive forme i sadržaje, ali i sankcije za one koji se usude izaći izvan njihovih okvira.

Peter Weiss

ESTETIKA OTPORA

Redatelj: Oliver Frljić

Predstava nastaje u koprodukciji s berlinskim HAU-teatrom, a povodom stote obljetnice rođenja jednog od najznačajnijih njemačkih književnika, Petera Weissa. Iako van matičnog govornog područja relativno nepoznat, roman "Estetika otpora" predstavlja remek-djelo koje je kritika označila kao "najvažnije književno djelo njemačkog govornog područja 70-ih i 80-ih godina". U njemu je obuhvaćen period od kasnih tridesetih godina XX. stoljeća i Drugi svjetski rat. Centralna mu je tema pitanje odnosa političkog otpora i umjetnosti. U tom smislu on savršeno korespondira s jednom od osnovnih smjernica programa riječkog Kazališta, pokušajem revidiranja koncepta nacionalnog kazališta kao prostora emancipacije manjinskog od represije većinskog, te traženja za to adekvatnih umjetničkih formi. Ovaj projekt predstavlja daljnji korak u internacionalizaciji HNK Ivana pl. Zajca i pozicioniranju na europskoj kazališnoj mapi.

Koprodukcija s Talijanskom dramom

Carlo Tolazzi

BLU DIPINTO DI BLU

Redateljica: Mojca Horvat

Inspiriran najpoznatijim talijanskim festivalom zabavne glazbe, ovaj tekst s puno fine ironije prikazuje "kazalište" koje se događa iza festivalskih kulisa. Poludjeli pjevači, novca gladni menadžeri, tehničari, sluškinja i čistačica koje se bave problemima krize i zapošljavanja... Blješteća odjeća i šljokice tu su maska za puno stvari koje inače ne vidimo. Ova komedija u formi varijetea, koja uključuje živu glazbu, elegantne koreografije, najpoznatije talijanske pjesme i žustre dijaloge, obećava vrhunsku zabavu. Njome se nastavlja započeta suradnja

Talijanske i Hrvatske drame, a forma mjuzikla pomoći će u pokušaju da se preskoče jezične barijere. Predstavu režira slovenska gošća, redateljica i koreografkinja Mojca Horvat, koja je u našem kazalištu već postavila od kritike i publike sjajno privaćeni mjuzikl "Nonsense".

SMJERNICE REPERTOARA BALETA

Pod motom „Evolucija svijesti, savjesti i tijela“, baletni ansambl predstaviti će riječkoj publici svoju iznimnu raznovrsnost i osebujnost kroz cijeli niz stilski različitih programa. Cilj je potaknuti gledatelje na proširenje svojeg doživljaja, razumijevanja i poznavanja plesa, kao i privlačenje nove publike.

Isprepletenost kultura upisana je u povijest Rijeke tijekom čitavog njenog postojanja. Začeta kao rimsko naselje Tarsatica (180 prije Krista), neko je vrijeme postojala kao posjed krčkih knezova Frankopan (1336-1365), zatim prerasla u značajnu luku Austro-Ugarskog carstva, čak i postigla prividnu autonomiju i državnost (1920-1922) nakon koje je pripojena najprije Italiji (1924-1945), a kasnije SFR Jugoslaviji. Stoga je sasvim razumljiva i njezina današnja multikulturalnost. To bogato kulturno nasljeđe zrcali se i u našem ansamblu. Raznolikost i zajedništvo plesača koji su potekli iz hrvatskih, engleskih, mađarskih, ruskih i rumunjskih škola nepresušan je izvor ovosezonske inspiracije, kao i platforma za daljnji razvoj njihove tehničke spemnosti i umjetničke izražajnosti.

To zajedništvo u različitosti želimo prenijeti i na publiku; jezikom plesa želimo komunicirati sa svakim ljudskim bićem, a ne isključivo s onima koji su već zainteresirani za ples. Upravo iz te potrebe nastaje ideja "evolucije" publike. Ona će se realizirati u edukacijskom programu na vrlo izravan način, ali i u cjelokupnom repertoaru - započet ćemo s modernim baletom, a završiti s gala izdanjem klasičnoga baleta kao vrhuncem plesne tehnike. U tematskom segmentu obuhvatit ćemo širok dijapazon od apstraktnih osjećaja i poriva koje se teško može prevesti u jezik, pa sve do konkretnog problema izbjeglištva i ljudske su/patnje.

S obzirom na veliki uspjeh predstave "Carmen& Šeherezada", kao i "Orašara", zadržati ćemo ih na repertoaru, ali i razviti kroz suradnje s međunarodnim plesnim zvijezdama. Gostujući umjetnici iz primjerice Švedskog kraljevskog baleta omogućiti će nam ne samo da njihovu virtuoznost prikažemo našoj publici, već i da otvorimo kanale za suradnju s drugim velikim kompanijama na dobrobit razvoja kvalitete riječkog baleta. S istim ciljem prihvatili smo i poziv da s djelom naslova „LML“ gostujemo na *International Dance Festival Madrid*. Ova poziv, koji je uslijedio nakon sudjelovanja na natjecanju Tanzolimp Berlin (gdje je ova koreografija našeg direktora Balazsa Baranyaia nagrađen posebnom nagradom žirija), vidimo kao izvanrednu priliku za učenje i uključivanje riječkog ansambla u najnovije svjetske trendove na području suvremenog baleta.

Kao posljednji korak u poticanju „evolucije“ i riječkog baletnog ansambla i njegove publike dogovoreno je gostovanje baleta HNK-a iz Zagreba s jednom od njihovih uspješnica - "Anom Karenjinom". Baletni ansambl zagrebačkog HNK jedan je od rijetkih koji na vrlo visokoj razini izvodi i klasične i moderne balette. Nadalje, ovaj je balet postavio Leo Mujić koji je naš je gostujući koreograf za ovu sezonu, pa se time i publika i naši plesači mogu još bolje upoznati sa njegovim plesnim izričajem te uživati u izvedbenoj kvaliteti umjetnika i iz drugih dijelova Hrvatske.

PREMIJERE

SAN IVANJSKE NOĆI

neoklasični balet

koreograf: **Leo Mujić**

Nakon već kultne "Šeherezade" iz prethodne sezone, u Rijeci ostaje, kao poseban gost, koreograf koji posljednjih nekoliko godina osvaja baletne i plesne pozornice Europe. Poštujući inspirativni univerzum Shakespeareova remek djela, Leo Mujić kroz pokret istražuje različite razine i dimenzije sna, stanje svijesti u kojem se nalazimo dok sanjamo – tko i kakvi sve možemo biti, u kakve sve situacije se možemo dovesti, i kakve sve odnose možemo ostvariti s drugim ljudima. Svoj drugi neoklasični balet u Rijeci Leo Mujić koreografski „sklada“ uz glazbu jednog od najutjecajnijih skladatelja dvadesetog stoljeća, kultnog američkog umjetnika Philipa Glassa.

EVOLUCIJA PLESA

Plesno-baletna predstava za djecu, mlade i one koji su to bili kada takvih predstava bilo nije

autori: **Oxana Brandiboura i Balázs Baranyai**

Često postavljana pitanja: stoje li balerine na prstima i bez obuće, nose li i muški plesači špice, je li balet profesija ili hobi – neki su od dokaza nedostatne edukaciju o plesu kao i umjetnosti općenito. Istina je da veliki broj mladih dolazi u kazališta u sklopu nastavnog programa, ali zbog nerazumijevanja „jezika“ plesa odlazak na baletne predstave ne postaje njihova uobičajena praksa. Pokret, glazba, emocija, intuicija, interakcija, verbalna i neverbalna komunikacija i dodir samo su neki od elemenata s kojima se rađamo i umiremo, te su kao takvi neophodni za naš opstanak. Na žalost, razvojem tehnologije svi ovi osnovni elementi ljudske komunikacije polako izumiru. Cilj ovog projekta je prikaz povijesti plesa od prvih začetaka do danas; predstavljanje osnovnih razlika između plesova i upoznavanje s baletnom terminologijom; kako je tekao razvoj pokreta; objašnjenje pokreta u klasičnom baletu; i na kraju, predstavljanje razlika između klasičnog i modernog plesa.

BALETNO-PLESNE RADIONICE

koreografi: **članovi ansambla riječkog Baleta**

Svaki profesionalni plesač ima vlastitu viziju kako bi koreografija trebala izgledati. Većina ih služi drugim koreografima, njihovim napucima i pokretima putem kojih ostvaruju tuđe baletne zamisli i djela. U takvom sustavu se vrlo rijetko realizira njihov vlastiti autorski potencijal. Zbog toga će ove će sezone naši plesači imati priliku kroz radionice stvarati, razvijati i postavljati kraće baletne komade. U za to posebno organiziranoj večeri će prezentirati kao koreografe i pokazati svoje ideje. Cilj ovog projekta je da članovi našeg ansambla realiziraju svoje kreativne potencijale koji unutar njihove primarne djelatnosti ostaju nevidljivi. Također smatramo da će preuzimanje autorske odgovornosti povećati i njihovu odgovornost i u kreativnim procesima u kojima nastupaju prvenstveno kao izvođači.

GALA BALET

baletno plesna kompilacija

Kako popularizacija klasičnog baleta, kao i njegova transformacija u današnju formu (koje su započele sa Lujem XIV), ne bi iščezle i kako ne bi zaboravili povijest plesa, odlučili smo prikazati neke od najljepših i najpoznatijih ulomaka iz klasičnog baletnog repertoara. Bit će prikazani odabrani ulomci iz

"Labuđeg jezera", "Romeo i Julije", "Giselle", "Raymonde", "Plamena Pariza", "Coppelie" i "Vragolaste djevojke". Želimo kroz obnavljanja, zadržati tradiciju, dajući joj istovremeno svježinu i po koji novitet.

ČUDESNI MADARIN

Koreograf: **Balazs Baranyai**

Muzika: **Bela Bartok**

Zadržavajući svoju originalnu priču, ovaj balet će biti smješten u kontekst izbjegličke krize u Europi. Njegov cilj je pokazati da baletna umjetnost itekako može govoriti o aktualnim problemima, a da u isto vrijeme zadrži svoj autentični jezik. Riječ je o projektu koji želi potaknuti svijest o problemima i patnjama kroz koje trenutno prolaze stotine tisuća ljudi. Djevojka iz Čudesnog mandarina, koja za spas iz vlastite bijede iskorištava one u sličnoj ili još gorjoj situaciji, ovdje postaje metafora svijeta u kojem živimo i u kojem je *homo homini lupus*.

BOLERO

Koreograf: **Lorand Zachar**

Muzika: **Maurice Ravel**

Ideja ovog izvanrednog muzičkog djela počiva na gradnji kompozicije iz jedne teme koja harmonijski i instrumentalno raste i evoluirala. U tom smislu ono je koreografski vrlo inspirativno. U riječkom HNK će ga postaviti Lorand Zachar, koreograf iznimnog senzibiliteta za inovaciju i osuvremenjavanje dobro znanih djela. Školovao se je na Talentum akademiji za mađarsku muziku i narodne plesove. Plesačku karijeru ostvario je u plesnoj kompaniji Rotterdam, a koreografsku u Mađarskoj. Često je spominjan kao jedan je od najistaknutijih nadolazećih koreografa Europe.

Čudesni mandarin i Bolero zamišljeni su kao dva dijela iste baletne večeri. Prvi je narativan, a drugi apstraktan; prvi je neoklasičan, drugi suvremen sa elementima folkloru. Upravo te njihove različitosti predstavljaju izazov u smislu postizanja jedinstvene cjeline i umjetničkog doživljaja. Čudesnog mandarina i Bolero planiramo premijerno izvesti u sklopu programa Riječkih ljetnih noći 2016, a potom izvoditi i tijekom sezone na velikoj pozornici HNK.

REPRIZE

PETAR ILJIČ ČAJKOVSKI

ORAŠAR +

koreograf i redatelj: **Ronald Savković**

SEX

suvremena baletna predstava

koreograf: **Balázs Baranyai**

GEORGES BIZET

CARMEN

&

NIKOLAJ RIMSKI KORSAKOV

ŠHEREZADA

koreografi: **Leo Mujić & Ronald Savković**

SMJERNICE REPERTOARA OPERE

MISLIMO BUDUĆNOST OPERE U RIJECI

Nakon što je Dunja Vejzović odabrala upravo HNK Ivana pl. Zajca za povratak na opernu scenu (u projektu *inferNO*, prema skladbama Milka Kelemena), a Giorgio Surian, doajen opernih pozornica diljem svijeta, pridružio nam se kao nacionalni prvak; nakon što smo prihvatili izazov (i rizik) riječkih praizvedbi opernog oratorija *Oedipus rex* Igora Stravinskog i dvočinske opere *La vida breve* Manuela de Falle; nakon što je naš *Don Giovanni*, operno-filmski spektakl, pozdravljan u Rijeci nezapamćenim ovacijama, a komorna je *Carmen* gledateljima otkrila dramu tijela u pjevanju; nakon što smo strateškim zapošljavanjem obnovili solistički ansambl (povratak izvanrednog baritona Robert Kolara; dolazak u Rijeku perspektivne mlade mezzo-sopranistice Ivane Srbljan i basa Slavka Sekulića; promoviranje mladih pjevača, sopranistice Anamarije Knego, tenora Marka Fortunata i basa-baritona Daria Bercicha, iz zбора u status solista); nakon što smo u suradnji s Vlatkom Oršanić pokrenuli Međunarodno natjecanje mladih opernih pjevača *Zinka Milanov* – nakon svega, valjda je i najvećim skepticima jasno da je započelo novo vrijeme riječke opere. Vrijeme u kojem mislimo budućnost opere, ne samo u Rijeci.

Naš obnovljen ansambl opernih solista bit će u nadolazećim godinama žarište svake nove predstave. Riječku Operu okrećemo prema novoj publici, a onu skloniju tradiciji pozivamo na strpljenje. Opera u malom gradu poput Rijeke ne može preživjeti bez nove generacije gledatelja. Imati Operu izazov je ponajprije rada na njezinoj budućnosti, umjesto reduciranja operne umjetnosti na opetovano uživanje u njezinoj prošlosti. Kao i u prvoj, tako i u drugoj godini nove uprave HNK Ivana pl. Zajca predstavljamo poetike redatelja i redateljica koji nikada ili odavno nisu režirali opere u Rijeci (Christian Romanowski, Selma Banich, Michal Znaniecki, Erik Söderblom u 2015, a u 2016. Aleksandar Nikolić, Nenad Glavan, Frljić & Blažević, Lary Zappia, Fabrizio Melano). Kao i u prvoj, tako i u drugoj godini nove uprave preuzimamo rizik izvedbi opernih djela koja, što doista zapanjuje, nikada nisu predstavljena riječkoj publici. Tijekom 2016, nakon «željeznog» *Rigoletta*, a prije post-romantičkog Masseneta *Werthera*, kojim otvaramo sezonu 16/17, u Rijeci ćemo praizvesti barokno operno remek-djelo, Händelova *Julija Cezara u Egiptu*. Time ćemo nastaviti program predstavljanja opernog repertoara prije i nakon devetnaestog stoljeća, koje u riječkoj Operi i za njezinu tradicionalnu publiku nikako da prođe. Usto, u sklopu Riječkih ljetnih noći planiramo koncertno-scensku izvedbu opere *Ero s onoga svijeta*, ali i raritetnog opernog naslova – *Il ritorno del Mariano* Franza von Suppéa. Obje opere prethodno ćemo snimiti za njemačku diskografsku kuću CPO (ugovor potpisan 10. rujna 2015).

No obnova solističkog ansambla i publike, kao i novosti interpretacijske, inscenacijske i repertoarne, nisu izazovi s kojima namjeravamo dovršiti mišljenje budućnosti opere, ne samo u Rijeci. Otvaramo još dva, možda i presudnija pitanja:

Može li opera opstati u siromašnom društvu, koje neće politički i ekonomski eksploatirati nego etički i estetički obnavljati i vrednovati nekim mjerilima mimo pukog kapitala?

Sve produkcije riječke Opere u 2016. godini i nužno i namjerno su niskobudžetne, a ni *Andrea Chénier*, *Oedipus rex*, pa razmjerno ni *Don Giovanni*, nekvoli *Carmen* i *Le convenienze* iz 2015. nisu izuzeci. «Siromašna opera» u slučaju riječkog opernog kazališta nije samo parola i propagandni trik, ili pak isključivo rezultat organizacijskih i pregovaračkih vještina, nego stvar kritičkog stava i društvene odgovornosti, koji su uostalom pretpostavka svega što i kako radi nova uprava HNK Ivana pl. Zajca.

Može li opera opstati u svijetu novih tehnologija i medija, suprotstaviti mu se radikaliziranom dramom pjevačke izvedbe ili/i čak integrirati reprezentacijske postupke i mehanizme medijskog i visokotehnološkog spektakla u vlastito izvodeće – tijelo?

Ovo je pitanje, jasno, usko povezano i s izazovom obnavljanja publike. Tijekom 2015. odgovore smo tražili u predstavama *Carmen* i *Don Giovanni* (fragmenti kritičkih komentara niže u tekstu), a u nadolazećoj godini predstave *Julija Cezara u Egiptu* i *Werthera* nastaviti će preispitivati operu i u tom smislu (od drame – psihologije i fiziologije – pjevanja do medijskih ekstenzija operne izvedbe). Usto, s kolegama iz Stockholma nastavljamo suradnju na istraživačkom projektu *Electronic Opera / Opera Meatronica* (<http://www.operameatronica.com>), kojeg će rezultati biti demonstrirani u Rijeci početkom 2017. godine.

Tijekom 2016. izvodit ćemo reprize verističke političke opere o žrtvama revolucije, *Andrea Chénier*, te Donizettijeve komične opere o/u operi *Le convenienze ed inconvenienze teatrali / Kazališni običaji i neuobičajenosti* u kojoj je angažiran i onaj dio ansambla Opere koji iz različitih razloga više nije u mogućnosti savladavati zahtjevniji i kompleksniji repertoar. Obje opere premijerno će biti izvedene u jesenskom dijelu sezone 15/16. Reprizni naslovi iz sezone 14/15. u 2016. donose promjene u podjeli koje ih čine obnovama prije nego reprizama. Waltteri Torrika vraća se u Rijeku kao *Don Giovanni* nove generacije, a ubrzo potom debitira i u naslovnoj ulozi opere *Evgenij Onjegin*, dok ulogu Lenskog preuzima Aljaž Farasin, tenor koji je riječku publiku već osvojio u ulozi romantičnog Alfreda (*La Traviata*). Aljaž Farasin u novoj sezoni postaje i naš stalni gost: Vojvoda od Mantove u *Rigolettu* i dramatični *Don José* u kulturnoj riječkoj *Carmen*. Izvedbama *Onjegina* u novoj sezoni dirigira glavni gost dirigent riječke Opere – maestro Ville Matvejeff, a pod njegovim vodstvom slušat ćemo preporođen riječki orkestar i u reprizama *Don Giovannija* i *Andrea Chéniera* te premijerama opera *Julije Cezar u Egiptu* i *Werther*.

Riječki HNK, za razliku od drugih nacionalnih kazališta i njihovih opernih orkestara, posvećuje jednaku pažnju i opernom i koncertnom programu. Štoviše, moglo bi se reći da je po svojim repertoarnim ambicijama (od opsega do odabira naslova) te izvedbenim standardima, koncertna sezona/godina zapravo zaseban, peti programski segment riječkog kazališta. Otud i ideja o osnivanju Jadranskog simfonijskog orkestra kao pete ustrojbene jedinice HNK Ivana pl. Zajca (pored Opere, Baleta, Hrvatske drame i Talijanske drame) koju ćemo nastaviti razmatrati tijekom 2016. godine te osnovati radnu skupinu pozvanu da pripremi elaborat, a potom, usuglašavanjem i u suradnji s osnivačem (Gradom), upravom i predstavnicima sindikata, provede postupak osamostaljenja orkestra unutar organizacijske strukture Kazališta. Podrazumijeva se da će takav projekt morat biti razmatran, a potom i moći biti proveden samo uz promjene internih akata Kazališta, pritom naravno usklađene sa Zakonom o kazalištima.

Nakon što su simfonijski koncerti pod ravnanjem glavnog gosta dirigenta riječke Opere Villea Matvejeffa, kao i operni gala koncerti Giorgia Suriana, Kristine Kolar i Diane Haller, te klavirski recital Gorana Filipeca, postavili nove standarde muziciranja i pjevanja na riječkoj koncertnoj sceni – u 2016. godini nastavljamo s novim i još većim izazovima. Već u sezoni 15/16 uveli smo dva nova koncertna pretplatnička ciklusa (*Ville Matvejeff dirigira* i *Komorni koncerti u Mramornoj dvorani*); započinjemo

suradnju s Panonskim filharmonijskim orkestrom Tibora Bogányija; riječkoj publici predstavljamo nove dirigente (Adriano Martinolli d-Arcy, Kah Chun Wong, Matija Fortuna) ili vraćamo one predugo odsutne, poput Zorana Juranića i Mladena Tarbuka; nastavljamo suradnju s Riječkim komornim orkestrom i Scholom Cantorum Ingrid Haller; najavljujemo seriju edukacijskih koncerata za našu novu i najmlađu publiku; započinjemo sustavnu suradnju s Glazbenom školom Ivana Matetića Ronjgova i predstavljamo mlade nade riječke klasično-glazbene scene – Petru Bugarin, Natka Štiglića, Ivana Grazianija i Mateja Mijalića. Izvodimo 5. Mahlerovu, 9. Dvořákovu, 11. Šostakovičevu simfoniju; Bachovu *Muku po Ivanu*; Koncert za klavir i orkestar br. 1 Čajkovskoga, Beethovenov Koncert za violinu, violončelo i klavir, Papandopulov Koncert za violinu i orkestar. Goran Končar, Goran Filipec, Petar Kovačić, Filip Fak, Diana Grubišić Ćiković, Anamarija Knego, Marco Graziani, Kristina i Robert Kolar, Ivana Srbljan, Giorgio Surian, Vlatka Oršanić, Carlo Colombara – samo su neki od solista u preko dvadeset simfonijskih i komornih koncerata tijekom 2016.

PREMIJERNI OPERNI PROGRAM – 2016.

GIUSEPPE VERDI

RIGOLETTO

redatelj: **Lary Zappia**

dirigent: **Robert Homen**

HNK Ivana pl. Zajca – velika scena

Premijera: 5.2.2016. (8 izvedbi tijekom 2016)

Je li Verdi i danas uvredljiv kao što je bio prije stoljeća i pol? Tada je, skladajući *Rigoletta*, s ogromnom strašću odabrao temu koja je ozlojedila mnoge: umjesto veličanstvenih tragičnih junaka koji se slijepi oslanjaju o ruku svoje kćeri, on je u srž svoje nove opere postavio deformiranog, pokvarenog zajedljivca, okruženog raskalašenim, nasilnim i beskrupuloznim suvremenima koji podvode tuđu djecu. Djelo su mu osporili cenzori, kritičari, dio publike, pa čak i Felice Varesi, prvi Rigoletto, koji se do posljednjeg trenutka kolebao bi li nastupio ili ne, te ga je Maestro na premijeri doslovce morao gurnuti iz kulisa na scenu. Danas je *Rigoletto* jedna od najpopularnijih opera svih vremena, nezaobilazna u tzv. „željeznom repertoaru“, naslov kojemu nije potreban poseban razlog. Danas se divimo Verdijevoj glazbenoj inovativnosti, njegovom sučeljavanju sublimnog i grotesknog. Danas pomalo zaboravljamo da je skladatelj, koji je nekoliko godina prije *Rigoletta* pisao kako ne vjeruje u rat, uz pomoć predloška Victora Hugoa i libreta Francesca Marie Piave, stvorio operu o nasilju, operu o teroru i ljudskoj nemoći pred zlom. Upravo u toj bespomoćnosti pred zlom je Rigolettovo, ali i opće, ljudsko prokletstvo. *La maledizione*. („Tutto il sogetto sta in quella maledizione“, poručuje Verdi.) S *Rigolettom* riječkom se kazalištu nakon gotovo deset godina vraća redatelj Lary Zappia, 20. obljetnicu slavi Robert Kolar u naslovnoj ulozi, a Vojvodu od Mantove pjeva poseban gost solističkog ansambla, tenor Aljaž Farasin.

Lary Zappia: «Prihvatajući izazov režije «Rigoletta», osjećam da njegova bezvremenost i sjevremenost leži u žalosnoj nepromjenjivosti ljudske naravi, u činjenici da na svakom koraku možemo prepoznati poštene ljude koji su amoralni i ubojice koji – poput Sparafucilea – imaju svoj moralni kodeks. Jasno mi je da Mantova nije jedino mjesto gdje moćnici zavode nevine, gdje grijesi ne ištu iskupljenje, a roditelji su nemoćni da zaštite svoju djecu. Svjestan sam da zbog te nepromjenjivosti ljudske naravi, eonima već pribjegavamo nasilju i eonima zbog nasilja lijemo suze... I čini mi se da se, dokle god naš dah bude izgovarao riječi poput «Egli è *Delitto*. *Punizion* son io.», tom iscrpljujućem začaranom krugu ne nazire kraj.»

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

GIULIO CESARE IN EGITTO

(Julije Cezar u Egiptu)

dramaturgija i režija: **Oliver Frlić i Marin Blažević**

dirigent: **Ville Matvejeff**

U suradnji s ansamblima Hrvatske drame i Baleta HNK Ivana pl. Zajca

HNK Ivana pl. Zajca – velika scena

Premijera: 7.5.2016. (8 izvedbi tijekom 2016)

Kraj operne sezone 15/16 rezerviran je za još jednu riječku praizvedbu. U prošloj sezoni, 88 godina nakon praizvedbe u Parizu, prvi puta je u Rijeci izveden operni oratorij Igora Stravinskog *Oedipus rex*. U novoj sezoni i godini Opere HNK Ivana pl. Zajca, 292 godine nakon praizvedbe u Londonu, riječkoj publici predstavljamo jednu od danas najizvođenijih baroknih opera, nedavno premijerno prikazanu i u Metropolitanu te na Svečanim igrama u Salzburgu. Sljedbenici suvremenog *novog i postdramskog* kazališta u pravilu preziru operu, ako ni zbog čega poznatog im drugoga pa ono barem zbog ukopanosti operne industrije u proizvodne i tržišne režime kapitalizma dekorirane feudalističkom romantikom. S druge strane, ljubitelji opere u pravilu preziru trend njezine revitalizacije u stilu i duhu "napornih" i «drskih», «mračnih» i «umišljenih» redateljskih interpretativnih i inscenacijskih „eksperimenata“. Naš *Giulio Cesare in Egitto* kreće u kreativnu polemiku i s jednim i s drugima te u fokus postavlja izazov razotkrivanja procedura redateljko-dramaturško-izvedbene izgradnje i razgradnje opernog spektakla. Politički i ljubavni zapleti i spletke neće, naravno, ostati tek u pozadini meta-operne scenske rasprave. Ansambl mladih solista riječke Opere predvodi će Diana Haller u naslovnoj ulozi. Predugo očekivan riječki operni debut internacionalne operne zvijezde u usponu, a zasigurno i izvedbe Ivane Sribljan, Anamarije Knego, Marka Fortunata, Daria Bercicha i drugih naših solistica i solista, uvjerit će i onu tradicionalnu riječku publiku, baš kao u protekloj sezoni Mozartov *Don Giovanni*, da ljepota i virtuoznost opernog pjevanja ne počinju s Rossinijem, Bellinijem i Donizettijem, a završavaju s Verdijem i Puccinijem. Riječki *Julije Cezar u Egiptu*, kao što priliči baroknoj operi, neće biti samo kazališni nego i društveni događaj koji publiku angažira ne samo radnjom na pozornici nego i u gledalištu.

JULES MASSENET

WERTHER

dirigenti: **Ville Matvejeff, Tibor Bogányi**

redatelj i scenograf: **Fabrizio Melano**

HNK Ivana pl. Zajca – velika scena

Premijera: listopad 2016. (5 izvedbi tijekom 2016)

Na tragu našeg posebnog interesa za *dramu u operi*, obrazloženog u programskim smjernicama za četverogodišnji mandat aktualne uprave, Massenetova operna post-romantička varijacija na Goetheov epistolarni roman *Patnje mladog Werthera* bit će, nakon komorne *Carmen*, još jedna prilika, ali ovaj puta na velikoj sceni HNK, da se naši mladi solisti i obnovljena publika upuste u istraživanje dubinske psihologije likova zarobljenih u bezizgledne dramske situacije. Režije će se prihvatiti doajen američke operne scene, Fabrizio Melano, kojeg smo nakon sudjelovanja u žiriju prvog Međunarodnog natjecanja mladih pjevača «Zinka Milanov» (srpanj 2015) pozvali da nastavi s nama surađivati kao poseban gost sezone 16/17. Fabrizio Melano više od 40 godina režirao je u vodećim opernim kućama u svijetu. Svoju dugogodišnju suradnju s Metropolitan operom u New Yorku započeo je 1969. godine te

je ondje inscenirao 21 operu. Većinu njegovih radova moglo se vidjeti u sklopu serije «PBS Live from the Met», među kojima su i *La Bohème* (s kojom je 1977. i započeta serija), *Il Trittico*, *Les Troyens* (predstava kojom je otvorena obljetnička stota sezona Meta 1983), *Il Trovatore*. Melano je radio u vodećim američkim i kanadskim opernim kompanijama, uključujući pet produkcija u Lyric Opera u Chicagu i četiri s New York City Operom. Asistirao je Mariji Callas u režiranju *I Vespri Siciliani* u Teatro Regio u Torinu. Bio je redatelj u kompanijama kao što su Teatro Colón - Buenos Aires, Opéra de Monte Carlo i English National Opera. Surađivao je s vodećim pjevačima druge polovice dvadesetog stoljeća, među kojima su i Franco Corelli, Renata Scotto, Alfredo Kraus, Teresa Stratas, Tatiana Troyanos, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Jessye Norman i mnogi drugi. Tijekom 2016. godine Fabrizio Melano održat će i dva «masterclass» programa za soliste riječke opere.

REPRIZNI OPERNI PROGRAM – 2016.

GAETANO DONIZETTI

LE CONVENIENZE ED INCONVENIENZE TEATRALI (Kazališni običaji i neuobičajenosti)

- suradnja Opere, Talijanske i Hrvatske drame

redatelj: **Aleksandar Nikolić**

dirigent: **Igor Vlajnić**

Siječanj i rujan 2016.

(Premijera: 12.12.2015.)

Dvije Sografijske farse „Le convenienze teatrali“ i „Le inconvenienze teatrali“ poslužile su kao predložak za urnebesnu opernu *drammu giocoso* Donizettija i Gilardonija koja im je još u vrijeme nastanka donijela takav komercijalni uspjeh da su u relativno kratkom roku sastavili nekoliko verzija istog djela. Publiku su tada kao i danas privlačili grubi fizički humor, lakrdija, lascivnost i šarmantna vulgarnost, a napose oštra satira stanja u teatru, napose operi, koja je istovremeno bila i društvena satira.

Ovaj operni projekt o (spletkama u riječkoj kao i svakoj drugoj) operi produciran je ne samo s namjerom komičnog samo-promišljanja nego i pokušaja samo-održivosti operne predstave, pa stoga za njegovo izvođenje tijekom godine nisu potrebna nikakva dodatna sredstva.

WOLFGANG AMADEUS MOZART

DON GIOVANNI

dirigent: **Ville Matvejeff**

redatelj: **Erik Söderblom**

u suradnji s New Generation Opera, Helsinki

HNK Ivana pl. Zajca – velika scena

Ožujak 2016. (4 izvedbe)

Opera i film ujedno, smart(phone) opera, slogani su nove operne produkcije riječkog HNK. Iznad pozornice vise dva velika platna na kojima se istodobno projicira ono što bilježe statične profesionalne kamere iz gledališta, potom manje pokretne u rukama snimatelja/statista i na kraju pametni telefoni urukama pjevača na pozornici. Služe im kao rekviziti, ogledala, dnevници, knjižice s upisanim ljubavnim pothvatima, albumi sa slikama... U domovini Nokije sve to možda i više nije nekočudo, ali u Rijeci je

senzacija.

Branimir Pofuk, Večernji list

Riječka izvedba Don Giovannija vjerna je glazbenom originalu koji dominira nad svim tehničkim „čudesima“ koja će biti zanimljiva, sigurna sam, mladoj publici (ako ju kazalište uspije dovesti na predstavu)...Svi solisti – ovaj moćan oktet – izvrsno su igrali i međusobne relacije, a recitativi su bili prave glumačke parade! Tako je to, uostalom, Mozart i zamislio, dajući dionici čembala atmosferu i karakter. Zato je važna muzička izvedba recitativa, a nitko to ne bi mogao bolje od dirigenta i pijanista Ville Matvejeffa. Dirigirajući i svirajući čembalo on je preuzeo ne samo kompletno vodstvo operom, već i odgovornost za sve što se događa na pozornici, iza nje, po ložama i gledalištu, čvrsto držeći muzičku izvedbu u savršenom redu.

Svjetlana Hribar, Novi list

PETAR ILJIČ ČAJKOVSKI

EVGENIJ ONJEGIN

dirigent: **Ville Matvejeff**

redatelj i kostimograf: **Michał Znaniecki**

koprodukcija s HNK u Zagrebu

HNK Ivana pl. Zajca – velika scena

Travanj 2016. (2 izvedbe)

Jednu od najpopularnijih opera izvan kanonskog talijanskog i njemačkog repertoara, *Evgenija Onjegina*, Čajkovski je skladao prema kapitalnom djelu ruskog književnog romantizma, romanu u stihovima Aleksandra Sergejeviča Puškina. „Sedam lirskih prizora“ ove operne „drame sentimenta“ nastavljamo u Rijeci izvoditi i tijekom 2016. godine, u suradnji s HNK Zagreb i u poetskoj režiji Michała Znanieckog. Waltteri Torrika, kao Don Giovanni nove generacije u sezoni 14/15, odlučio je upravo u Rijeci debitirati u naslovnoj ulozi opere, kao *Evgenij Onjegin*. Tatjana ostaje naša Anamarija Knego, a ulogu Lenskog preuzima Aljaž Farasin, tenor koji se riječkoj publici u prošloj sezoni već predstavio u ulozi romantičnog Alfreda (*La Traviata*). Izvedbama *Onjegina* u novoj sezoni dirigira glavni gost dirigent riječke Opere – maestro Ville Matvejeff.

GEORGES BIZET

CARMEN (adaptacija za komornu scenu)

Operni studio Drama u operi

glazbena režija: **Filip Fak**

koreorežija: **Selma Banich**

dramaturgija: **Marin Blažević**

Zajc na Sušaku – scena HKD-a na Sušaku (predstava i publika na pozornici)

Ožujak i studeni 2016. (5 izvedbi)

Sjajan posao svođenja Bizetove opere na najnužnije, prema ideji Marina Blaževića, obavio je Filip Fak. Odabrane brojeve raskošne partiture instrumentirao je za petero gudača, flautu, obou, klarinet, fagot, udaraljke i klavir, za kojim je vodio izvedbu. Šokantno lijep trenutak bila je habanera otpjevana i odsvirana (!) u potpunom mraku. Savršen doživljaj slijepe ljubavi.

Branimir Pofuk, Večernji list

Mladost interpreta, njihova iskrena proživljenost otpjevanog materijala..., dobra atmosfera koju su donijeli ulogom svoje energije i začudni fizički naponi koje su pjevači potpuno uspjeli odvojiti od drame

u zapjevu – osvojili su publiku... Najveću ulogu pritom je ponijela Ivana Sribljan, tumačeći Carmen. Njen je fizički angažman golem, a zapjev superioran, pritom se ne libi koristiti sav intenzitet glasa u dramatičnim trenucima, ne bojeći se da će prelazeći iz vriska u pjevanje izgubiti kontrolu.

Svjetlana Hribar, Novi list

Baš nedavno jedan prijatelj mi je rekao kako danas više nema šanse za uzbudljivu izvedbu Carmen. Ovo što sam vidio u Rijeci, međutim, oduševilo me i naprosto prikovalo za stolicu! Izvrsno, proživljeno pjevanje, gluma, potpuni angažman i dramska tenzija među likovima otvaraju sasvim nov pristup operi i moram reći – budućnost je na vašoj strani!

Fabrizio Melano, izjava Novome listu

UMBERTO GIORDANO

ANDREA CHÉNIER

redatelj: **Nenad Glavan**

dirigent: **Ville Matvejeff**

HNK Ivana pl. Zajca – velika scena

Lipanj i studeni 2016. (5 izvedbi)

(Premijera: 14.11.2015)

Bastille je euforično pala, francuska revolucija je u punom jeku, lukaviji dio oligarhije već je napustio zemlju. Dok oni frivolniji i neobuzdaniji pohlepno plešu svoj Danse Macabre, ostatak društva na koljenima grca pod poreznom omčom glomazne uprave i plaćeničke vojske, vođene raskalašenim aristokratima i bankarima. Kroz tu imponantnu kompoziciju slavne revolucije pratimo romansu zanosne plemkinje Maddalene de Coigny i pjesnika Andrea Chéniera, grčko-francuskog imigranta rođenog u Istanbulu. Njegov zanos prema helenizmu i istoku odredit će ga i kao preteču romantizma, a prizori njegove kobne ljubavi, u turbulentnim danima borbe za ideje pacifizma, jednakosti i bratstva, nasuprot teroru i diktaturi koja će uslijediti, svoj će tragičan ali prkosan i ponosan kraj pronaći na oštrici giljotine. U jednoj od najljepših i najdramatičnijih verističkih opera snage udružuju prvaci riječke Opere Kristina Kolar i Giorgio Surian, a u drugoj podjeli Robert Kolar i pobjednica Međunarodnog natjecanja mladih pjevača «Zinka Milanov» - Ana Petričević. U naslovnoj ulozi nastupa Luis Chapa.

KONCERTNI PROGRAM – 2016.

- navodimo već najavljene ili u trenutku prijavlivanja na Natječaj samo planirane koncerte

IZ NOVOGA SVIJETA

Joaquín Rodrigo: *Concierto de Aranjuez*

Antonín Dvořák: 9. simfonija u e-molu, op. 95, *Iz Novoga svijeta*

Harfa: **Diana Grubišić Ćiković**

Dirigent: **Adriano Martinolli D'Arcy**

16.1.2016.

GORAN FILIPEC SVIRA ČAJKOVSKOG

Sergej Rahmanjinov: *Simfonijski plesovi*, op. 45

Petar Iljič Čajkovski: 1. koncert za klavir i orkestar u b-molu, op. 23

Klavir: **Goran Filipec**

Dirigent: Kah Chun Wong

15.2.2016.

BEETHOVEN, ŠOSTAKOVIČ

Ludwig van Beethoven: *Koncert za violinu, violončelo i klavir u C-duru*, op. 56, *Triple*

Dmitrij Dmitrijevič Šostakovič: 11. simfonija u g-molu, op. 103, *Godina 1905.*

Solisti: **Filip Fak** (klavir), **Janez Podlesek** (violina), **Petar Kovačić** (violončelo)

Dirigent: **Ville Matvejeff**

27.2.2016.

USKRSNI KONCERT

Johann Sebastian Bach: *Muka po Ivanu*, BWV 245

Solisti: članovi ansambla solista Opere HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci

Dirigent: **Tibor Bogányi**

25.3.2016.

MAHLEROVA PETA

Gustav Mahler: 5. simfonija u cis-molu

Dirigent: **Ville Matvejeff**

21.5.2016.

JESEN 2016:

RIJEČKI SKLADATELJI I SOLISTI 2

- Drugo izdanje koncertnog programa takva naslova, koji smo prvi puta izveli na početku sezone 15/16 (<http://hnk-zajc.hr/predstava/rijecki-skladatelji-i-solisti/>); fokus će biti na djelima Borisa Papandopula; između ostaloga, izvest ćemo Papandopulov *Koncert za violinu i orkestra*; violina – Goran Končar

Dirigent: **Zoran Juranić**

Rujan 2016.

ZA SVE POSTOJI PRVI PUT 2

- Drugo izdanje koncertnog programa takva naslova, koji smo prvi puta izveli na početku sezone 15/16. (<http://hnk-zajc.hr/predstava/gala-130-za-sve-postoji-prvi-put/>)

- U suradnji s Panonskom filharmonijom iz Pečuha izvodimo odlomke iz opera koje nikada nisu izvođene u riječkom kazalištu.

Dirigent: **Tibor Bogányi**

Listopad 2016.

EROICA

Ludwig van Beethoven: 3. simfonija u Es duru, op. 55, «Eroica»

Dirigent: **Ville Matvejeff**

Studeni 2016.

NOVOGODIŠNJI KONCERTI

Dirigent: **Miroslav Homen**

Prosinac 2016.

KOMORNI KONCERTI U MRAMORNOJ DVORANI

- U prvoj polovici 2016, u sklopu ciklusa Komornih koncerata u Mramornoj dvorani *Guvernerove palače* (danas Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja), pokrenutog u jesen 2015. (<http://hnk-zajc.hr/koncerti-u-mramornoj-1516/>) naglasak stavljamo na mlade nada riječke klasično-glazbene scene. Program jesenskog dijela sezone 16/17 bit će kreiran do kraja 2015. pa stoga ne može biti najavljen u prijavnici na ovaj natječaj Ministarstva kulture. Komorne koncerte u Mramornoj dvorani kazalište financira iz vlastitih prihoda.

Upoznajte harmoniku

Solisti: Josip Nemet i učenici harmonike na Glazbenoj školi I. M. Ronjgova

Na programu djela Bacha, Kusakova, Makkonena, Vlasova, Derbenka, Josipovića i drugih.

Violinski recital – Matej Mijalić

Na programu djela Tartinija, Pugnanija i Masseneta.

Gitaristički recital – Natko Štiglić

Na programu djela Turine, Barrios Mangorea i Giulinija.

Klavirski recital – Petra Bugarin

Na programu djela Liszta, Chopina, Mendelssohna, Beethovena i Paraća.

Violinski recital – Ivan Graziani

Program naknadno.

SMJERNICE REPERTOARA TALIJANSKE DRAME

Zahvaljujući kazalištu, naši sunarodnjaci imaju ponovo priliku prepoznati jezik i kulturu kao temeljne elemente u kojima se Talijanska nacionalna zajednica može identificirati i osjetiti povezanom. S druge strane, kultura je univerzalna i sredstvo je dijeljenja, prenošenja, razumijevanja, evolucije, a ponajprije povezivanja pojedinaca i članova društva.

Iz svih ovih razloga smatramo, odobravamo, podržavamo i pozdravljamo sve produktivniju sinergiju između političkih i kulturnih institucija Talijanske nacionalne zajednice. Kao kulturni predstavnici Talijanske nacionalne zajednice uvjereni smo da se smisao umjetnosti ostvaruje kroz kreativno sučeljavanje i dijalog.

u 2016. Talijanska drama predstaviti će se čak s četiri premijere (ukupno šest premijera u sezoni 2015./16.). Program će se realizirati u koprodukciji sa slovenskim i talijanskim kazalištima, te drugim ansamblima HNK Ivana pl. Zajca. Komedije, mjuzikli, predstave za djecu, međunarodni gosti, izložbe, poseban program za Dan sjećanja samo su dio onoga što se našoj publici nudi u 2016. Novitet u programu predstavljaju matineje za polaznike osnovnih i srednjih škola, te predškolskih skupina. Također ćemo ponuditi i didaktički projekt pripremnih i analitičkih susreta s učenicima, uvodeći male predstave i scenska čitanja u školske učionice.

U 2016. Talijanska drama slavi svoju sedamdesetu godišnjicu postojanja, te će u sklopu njezina obilježavanja na repertoar postaviti jedno djelo Carla Goldonija, autora s kojim je 1946. naš ansambl i počeo djelovati. U suradnji s Muzejom Grada Rijeke bit će organizirana izložba o povijesti i onima koji su stvarali povijest talijanskog kazališta u Rijeci. Izložba će biti postavljena u samom Muzeju, ali i prostoru HNK Zajc, te jednim dijelom i u javnom prostoru (Korzo)

PREMIJERE

Diego Runko-Chiara Boscaro

ESODO PENTATEUCO #2 – monolog za Dan sjećanja

Režija: Marco Di Stefano

Koprodukcija: La Confraternita del Chianti, Associazione K, u suradnji s Teatro Verdi-Teatro del Buratto
Premijera: 10. veljače 2016.

Istarsko-dalmatinski egzodus je izraz koji se koristi za označavanje napuštanja odnosno odlaska etničkih Talijana s hrvatskog priobalja i bližeg zaleđa, ponajviše s poluotoka Istre i grada Rijeke nakon Drugog svjetskog rata. Ova predstava bavi se upravo tim ljudima. Njezin autor, Deigo Runko, rođen je u Puli, živi u Milanu, a po svemu je autentični Istrijan. U njemu se miješaju različiti identiteti koji su kroz povijest određivali i identitet Istre. Njegov monolog opisuje jednu nedjelju godine 1946. u Puli. Te nedjelje dva mlada Talijana pecaju na pučini Pulskog zaljeva. Dvojca engleskih vojnika, prisiljeni boraviti u stranoj zemlji, za vrijeme slobodnog izlaska, razgovaraju o nogometu. Jedan mladi Hrvat priprema se za izlazak s djevojkom svojih snova, talijanskom djevojkom. Slovenski oficir objašnjava svojim drugovima partizanima strategiju predaje Pule Jugoslaviji. Talijanski doktor, koji će ostati u sjećanju svih Puljana koji su tad bili prisutni, kupa se na plaži sa svojom obitelji. Život svih ovih ljudi, nakon te nedjelje, promijenit će se zauvijek.

Monodrama Dega Runka pisana je na četiri jezika: talijanskom, hrvatskom, slovenskom i engleskom i dobio je prvu nagradu na nacionalnom dramskom natjecanju „Giuseppe Bertolucci“. Nagradu su uručili Bertoluccijeva supruga, Lucilla Albano, novinarka i spisateljica Concita De Gregorio, pisac nositelj nagrade Strega - Nicola Lagioa - i kazališni kritičar Graziano Graziani.

Alberto Tolazzi

BLU DIPINTO DI BLU – glazbena komedija

Režija: Mojca Horvat

Premijera: 20. veljače 2016.

Inspiriran najpoznatijim talijanskim festivalom zabavne glazbe, ovaj tekst s puno fine ironije prikazuje "kazalište" koje se događa iza festivalskih kulisa. Poludjeli pjevači, novca gladni menadžeri, tehničari, sluškinja i čistačica koje se bave problemima krize i zapošljavanja... Blješteća odjeća i šljokice tu su maska za puno stvari koje inače ne vidimo. Ova komedija u formi varijetea, koja uključuje živu glazbu, elegantne koreografije, najpoznatije talijanske pjesme i žustre dijaloge, obećava vrhunsku zabavu. Režira je gošća iz Slovenije, koreografkinja i redateljica Mojca Horvat, koja se riječkoj publici već predstavila hvaljenim mjuziklom "Nonsense".

Paola Galassi

OMICIDI IN PAUSA PRANZO (UMORSTVA U PAUZI ZA RUČAK?) – krim-komedija

Režija: Paola Galassi

Koprodukcija: La Contrada – Teatro Stabile di Trieste i BIS Tremila Roma

Premijera: 28. travnja 2016.

Glavni lik, Francesca Zanardelli, vraća se na posao nakon pauze za ručak, no postaje nehotice krunskim svjedokom istrage milanske policije. Ubijena je njena kolegica, ali istraga ne vodi nikuda jer ubojica nije ostavio nikakav trag. Istovremeno se Francescin privatni život ruši, a ona si ne može dopustiti da izgubi posao, svjesna da je stalan posao privilegija koju treba braniti rukama i nogama, te

je spremna staviti na kocku i vlastiti život kako ne bi završila na burzi.

Ova predstava nastaje prema romanu *Viola Veloce* koji daje satirički prikaz svakodnevnice u jednoj talijanskoj kompaniji. Ta duhovita i autentična krimi-komedija govori o emotivnim nemirima jedne činovnice. U ovoj produkciji će naši glumci još jednom imati priliku raditi rame uz rame s vodećim imenima talijanske suvremene kazališne scene. Predstavu režira Paolo Glassi, redatelj kojem će to biti četvrta suradnja s našim ansamblom.

Carlo Goldoni

LE BARUFFE CHIOZZOTTE (RIBARSKA SVAĐA) – komedija

Režija: Igor Pison

Premijera: 26. studeni 2016.

26. studenog 1946. se na sceni Narodnog Kazališta u Rijeci davala komedija „Ćudljivi dobrotvor“ („Il burbero benefico“) Carla Goldonija. U njoj su igrali Gianna Depoli, Nereo Scaglia, Bruno Tardivelli i drugi. Bila je to prva predstava tek rođene Talijanske drame, a tekst venecijanskog autora „sa svojim dijalektom, izrazima toliko sličnim našima, činio nam se da je dio nas, naših korijena, naše kulturne baštine“.

Sedamdesetu godišnjicu Talijanske drame slavimo velikom izložbom o njoj povijesti i predstavom koja će premijerno biti prikazana upravo na datum kad se Talijanska drama rodila. Goldoni je bio autor kojim je Talijanska drama počela svoj život prije 70 godina, a Goldonij je autor koji se nametnuo i kao logičan izbor za obilježavanje ove važne obljetnice.